

Ткач І.М., Мірненко В.І., Деменів О.М. МЕТОДИКА ВИБОРУ ЕКОНОМІЧНО ДОЦІЛЬНОГО ТЕХНОЛОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ ВИРОБНИЦТВА ПРИ ПРОЕКТУВАННІ СКЛАДНИХ ТЕХНІЧНИХ ОБ'ЄКТІВ	147
Чабан А.І., Чабан А. А. ГРОШІ: СУТНІСТЬ, ОСНОВНІ ФУНКЦІЇ. ГРОШІ ЯК ТОВАР	170
Шум Г.В., Дідик Є.І. СУЧАСНІ СТИЛІ КЕРІВНИЦТВА	176
Сердюк І.І. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ІННОВАЦІЙ	183
Сем'ян О.В. ПРОФЕСІЙНО-КВАЛІФІКАЦІЙНЕ ПРОСУВАННЯ ПЕРСОНАЛУ З МЕТОЮ ПІДВИЩЕННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ ПРАЦІ.	195
Кучеренко А. Т. КОНЦЕПЦІЯ ТА ПРОГРАМА МОДЕРНІЗАЦІЇ ГОСПОДАРСЬКОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ.	204
Жук О.С. ПОНЯТТЯ ТА ВИДИ АДАПТАЦІЇ ПЕРСОНАЛУ	209

УДК 378.091.313

Ткаченко В.В.,
д.і.н., професор, ректор
Ілларіонов В.М.,
к.т.н., доцент,
в.о. завідувача кафедри інформаційних систем і технологій
Міжгалузєва академія управління

ІНТЕРАКТИВНА МОДЕЛЬ НАВЧАННЯ ЯК УМОВА ЯКІСНОЇ ПІДГОТОВКИ ВИСОКОКВАЛІФІКОВАНИХ ФАХІВЦІВ

Постановка проблеми.

Загальновідомо, що від якості навчання і виховання молоді залежить розвиток суспільства. В умовах ринкової економіки оновлення усіх ланок життя зумовлює посилену увагу до якісної професійної підготовки майбутніх фахівців, до формування у них соціальної та трудової активності. Тому вища освіта має конкретну мету: створити такі умови навчання, за яких кожен студент міг би успішно навчатися, розвиваючи свої здібності та інтелект, був конкурентоспроможним висококваліфікованим фахівцем на ринку праці. Для реалізації цієї мети в системі освіти застосовуються різні форми організації навчання, виховання та розвитку студентів.

Широке застосування в навчальних закладах різних рівнів акредитації має *лекція*, яка відрізняється від розповіді та пояснення тим, що використовується для розгорнутого теоретичного повідомлення, наукового аналізу та обгрупування складних і об'ємних наукових проблем [33]. При цьому, здебільшого, викладач, систематизує інформацію у вигляді писаних текстів і на заняттях зачитує цей матеріал студентам.

Неможна не погодитися з думкою Т.Н. Добриної [11], що проведення лекції таким методом не формують нових умінь і навичок у студентів,

активність сприйняття студентів знижується, під час лекцій задіюються лише слухові аналізатори, тому інформація, прийнята студентами таким чином, довго не затримується у їх пам'яті. І якщо при проведенні лекцій відсутні, наприклад, технічні засоби навчання – це примушує того, хто навчається, залишатися на позиції пасивного об'єкта педагогічного процесу.

В наш час слід враховувати, що сьогочасні студенти – представники «нового» інформаційного суспільства, яке відрізняється рухливістю, різноманітністю, мінливістю. В сучасному суспільстві джерелом знань може виступати не тільки викладач, а й інформаційні технології. Студенти повинні вміти осмислювати отриману інформацію, трактувати її, застосовувати в конкретних умовах, а водночас і думати, розуміти суть речей, вміти висловлювати думку.

Тому проблема зміни парадигми навчання від «об'єкт-суб'єктної» на «суб'єкт-суб'єктну» є надзвичайно актуальною у даний час. Вирішенню цієї проблеми сприяє використання сучасних педагогічних технологій, які поєднують відомі інтерактивні методи навчання з сучаснішими досягненнями інформаційно-комунікаційних технологій спілкування.

Аналіз останніх досліджень та публікацій

Проблема посилення ефективності процесу навчання завжди були в центрі уваги таких дослідників, як О.В. Сльникова, Г.І. Коберник, О.А. Комар, М.І. Крайня, Г.Ф. Кривчикова, Л.В. Пироженко, Н. С. Побірченко, О. І. Пометун та ін., які обґрунтовували доцільність застосування методів інтерактивного навчання.

Над розробкою і впровадженням інтерактивних методів навчання у вітчизняній педагогіці, особливостей їх застосування працювали В.І. Свлюкминов, Н.В. Морзе, Г.П. П'ятакова, М.І. Скрипник, Н.З. Софій та ін.

Даному питанню присвячені дослідження К.О. Баханова, К.Ф. Нор, Т.В. Дуткевич, О.М. Пехоти, Є.С. Полата, О.І. Скафи, Г.К. Селевко, О.Г. Ярошенко, І.С. Якиманської та ін.

Інтерактивне навчання – це діалогове навчання, в ході якого

здійснюється взаємодія викладача і студентів, з можливістю їх спілкування між собою. Останнім часом все більше уваги у науково-методичних дослідженнях вітчизняних вчених приділяється використанню сучасних інформаційно-комунікативних технологій у навчальному процесі.

Перспективи застосування інформаційних технологій у навчанні, різні методичні та дидактичні аспекти цієї проблеми висвітлюються у роботах В.П. Безпалька, В.Г. Болтянського, М.І. Жалдака, В.А. Кайміна, В.І. Клочка, В.М. Монахова, Г.С. Поспелова Ю. С. Рамського, С.А. Ракова, В.І.Шавальнової та ін.

Сучасні науковці А.В. Хуторський, Є.С. Полат, М.І. Жалдак, С.О. Сисосва, Р.С. Гуревич відмічають, що використання інформаційно-комунікаційних (ІКТ) та комп'ютерних технологій (КТ) у процесі навчання студентів сприяє удосконаленню їх якісної професійної підготовки.

Обґрунтуванню психолого-педагогічних основ використання новітніх інформаційних технологій у навчанні, розкриттю можливостей підвищення рівня інтенсифікації навчального процесу присвячені роботи Б.С. Гершунського, В.П. Зінченка, Ю.І. Машбиця, В.Г. Разумовського, Н.Ф. Талізінної та ін.

Проведенню класифікації педагогічних програмних засобів за різними ознаками присвячені роботи В.Ю. Бикова, Ю. І. Машбиця, Н. Г. Салміна, та ін.

Проблеми створення і впровадження комп'ютерно-орієнтованих методичних систем навчання у вищих навчальних закладах досліджували М.І. Жалдак, О.М. Гончарова, В.І. Клочко, П.В. Морзе, С.О. Семеріков, В.П. Сергієнко, З.С. Сейдаметова, Співаковський, Ю.В. Триус, С.Ф. Вінниченко, Ю.В. Горощко, О.Б. Жильцов, Т. В. Зайцева, Т.Г. Крамаренко, В.С. Крутлік, І.В. Лупан, А.В. Пеньков, Ю.І. Сінькота інші.

Проте їх роботи не стосувались конкретному впровадженню інтерактивної моделі навчання як умови якісної підготовки висококваліфікованих фахівців, на прикладі окремого навчального закладу.

Метою статті є розгляд та рекомендації щодо впровадження

інтерактивної моделі навчання як умови якісної підготовки висококваліфікованих фахівців (на прикладі ДВНЗ «Міжгалузева академія управління»).

Виклад основного матеріалу дослідження. На відміну від традиційної освітньої моделі, що базувалась на пріоритеті простого засвоєння і відтворення інформації, головною метою навчання у XXI столітті стає всебічний розвиток людської особистості як рівновеликої цінності. Демократичне спрямування навчання дає людині можливість підготуватися до життя в швидкоплинних змінюваних умовах соціокультурного життя і професійної діяльності [20].

Термін "інтерактивна педагогіка" відносно новий: до наукового обігу його ввів у 1975 р. німецький дослідник Ганс Фріц. У своїх дослідженнях він визначив мету інтерактивного процесу – це зміна і поліпшення моделей поведінки його учасників.

Моделювання навчального процесу - це проектування змісту дисципліни, форм організації навчального процесу, вибір методів і технічних засобів навчання (рис. 1).

Метод навчання розглядають як спосіб роботи, спосіб взаємопов'язаних дій, систему прийомів, засіб керівництва пізнавальною діяльністю студентів, спосіб впорядкованої взаємопов'язаної спільної діяльності педагога та вихованців, упорядковану систему організуючих дій викладача тощо.

Обрати конкретний метод навчання означає спланувати, яким чином та за допомогою яких засобів можна вирішити пізнавальну ситуацію, розв'язати практичну навчально-виховну проблему тощо.

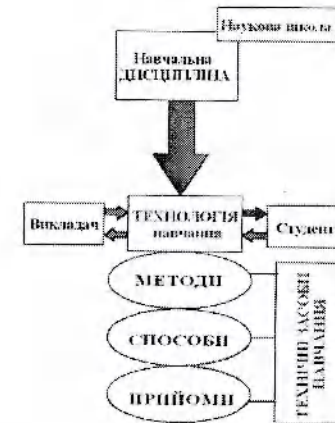

Рис. 1. Моделювання навчального процесу

У педагогічній літературі описано чимало методів організації навчання (за рівнем активності учнів, рівнем залучення їх до продуктивної діяльності, за дидактичною метою, за способами організації тощо) [2, 8, 11, 12,13,24,31]. Так, Голант Е.Я. ще в 50-ті рр. XX ст. поділив типи та методи навчання на активні та пасивні залежно від участі слухачів у навчальній діяльності:

пасивний метод – викладач \rightarrow студент, де студент виступає в ролі «об'єкта» навчання (слухає й дивиться);

активний метод – викладач $\leftarrow \rightarrow$ студент, в якій студент виступає «суб'єктом» навчання (самостійна робота, творчі завдання).

Звісно, терміни "пасивний" або "активний" є умовними, адже будь-яка організація навчального процесу неодмінно передбачає певний рівень пізнавальної активності суб'єкта – студента, інакше досягнення навіть мінімального результату неможливе.

У своїй класифікації Е.Я. Голант використовує "пасивність" як визначення низького рівня активності студентів, переважно їх репродуктивної діяльності за майже цілковитою відсутністю самостійності й творчості. До відповідних методів навчання належать методи, в яких студент має засвоїти і

відтворити матеріал переданий йому викладачем, текстом підручника тощо – тобто джерелом правильного знань. Студенти, як правило, не спілкуються один з одним і не виконують жодних творчих завдань.

При «активному» навчанні передбачається застосування методів, які стимулюють пізнавальну активність і самостійність студентів. Основними методами цього навчання є: самостійна робота, семінари, проблемні й творчі завдання, питання студента до викладача і навпаки, що безпосередньо розвиває творче мислення.

В подальшому, велика кількість науковців збіглися в думці, що традиційна лекція, у якій переважає репродуктивне сприйняття матеріалу студентами, відзначається низкою суттєвих вад [23, 26, 29,32]:

- зазвичай вона має вигляд суто монологічного інформаційного потоку, розрахованого на неіснуючого "середньостатистичного" студента та байдужого через свою "загальнодоцільність" до потреб конкретного слухача;
- обмін інформацією має переважно односторонній характер: одна сторона займає реплетивну позицію, а друга – викладає проблему, не будучи певною, чи фіксують слухачі справжню ієрархію причинно-наслідкових зв'язків, чи вихоплюють з неї тільки те, що знаходиться на поверхні;
- зведення навчальної активності аудиторії під час такої лекції до рівня копіювання монологу викладача за принципом "що встиг, те записав" провокує сприймання теоретичних знань відірвано від їх осмислення та засвоєння;
- зворотній зв'язок з аудиторією здійснюється, як правило, за допомогою мінімально можливих засобів: візуального спостереження за діями студентів, виразом їх очей та облич, спорадичних зауважень тощо.

З метою запобігання цим вадам і створення під час лекції сприятливих умов для набуття студентами досвіду демократичної поведінки та комунікативної взаємодії необхідно забезпечити сприятливі психологічні умови для співпраці викладача та студентів, стимулювання пізнавальної активності на заняття та після нього, перетворення студента з «об'єкта» навчального впливу на «суб'єкт» активного творчого процесу

Найбільш результативними в цьому випадку є технології, які спрямовані на створення суб'єктно-суб'єктних відносин між викладачем та студентом, залучення їх до активної комунікативної взаємодії, встановлення атмосфери взаємоповаги, довіри та відповідальності, розвитку творчого потенціалу, активізації мислення студентів.

Такі технології, які надають навчальному процесу діалогічного характеру, відносяться до *класу інтерактивних*.

Інтерактивне навчання – це навчання, занурене у спілкування, воно зберігає кінцеву мету і основний зміст предмета, але видозмінює форми і прийоми проведення лекції.

«Інтерактивне навчання (від англ. *inter* – взаємний, *action* – активний, дійовий), за визначенням Л. В. Пироженко та О. І. Пометун, це спеціальна форма організації пізнавальної діяльності, яка має за мету створення комфортних умов навчання, за яких кожен хто навчається відчуває свою успішність та інтелектуальну спроможність [29]».

Сучасною теорією і практикою накопичено багатий досвід щодо розуміння «інтерактиву» [5, 10, 11, 12, 13, 30]. Інтерактивність – означає здатність викладача взаємодіяти зі студентами або знаходитися в режимі бесіди, діалогу з ними:

інтерактивний метод - викладач $\leftarrow \rightleftharpoons$ студент; студент $\leftarrow \rightleftharpoons$ студент; тобто процес навчання здійснюється в умовах постійної, активної взаємодії викладача і всіх студентів.

Отже, інтерактивне навчання – це діалогове навчання, в ході якого здійснюється взаємодія викладача і студентів, з можливістю спілкування окремо студентів між собою.

Сучасна методика нагромадила багатий арсенал прийомів інтерактивного навчання від *найпростіших* («Робота в парах», «Ротаційні (змінні) трійки», «Карусель», «Мікрофон») до *складних* («Мозковий штурм», «Мозаїка», «Аналіз ситуації»), а також імітаційні ігри, дискусії, дебати. Використання інтерактивних технологій не самоціль, а засіб створення

атмосфери доброзичливості й порозуміння, зняття з душі того хто навчається почуття страху, намагання зробити його розкутим, навіяти впевненість у своїх силах, налаштувати на успіх, виявити його здібності до творчості [22, 23].

Розгляд різних наукових позицій щодо розуміння сутності інтерактивного навчання дозволяє стверджувати, що існують спільні та відмінні погляди фахівців у баченні активізації навчальної діяльності студентів, проте всі дослідники однозначно виділяють спільну ознаку інтерактивного навчання – значення міжособистісної взаємодії, що робить продуктивним сам процес навчання.

Ще одним позитивним моментом у даному випадку виступає реалізація одного з основних принципів інтерактивного навчання «Коли я чую, бачу, обговорюю й роблю - я набуваю знань і навичок».

Порівняльний аналіз поглядів на розуміння й визначення поняття «інтерактивні методи навчання» дозволяють сформулювати таке визначення: *інтерактивний метод навчання – це спільна активно-пошукова пізнавальна діяльність педагогів (викладачів) і студентів у процесі навчання, в основі якої лежить взаємодія, діалог, взаємонавчання.* Засобом такої діяльності є комунікація.

Інтерактивна модель навчання – це інтеграція («змішування») інноваційних педагогічних (інтерактивних) та інформаційно-комунікаційних технологій за допомогою on-line навчання з найкращими формами традиційного навчання. При цьому інформаційно-комунікаційні технології навчання, включаючи комп'ютер, використовуються як засіб управління навчально-пізнавальною діяльністю, представляють собою сукупність комп'ютерно-орієнтованих методів, засобів та організаційних форм навчання

Така модель дозволяє на підставі внеску кожного з учасників у ході заняття спільною справою отримати нові знання і організувати корпоративну діяльність, починаючи від окремої взаємодії двох-трьох осіб поміж собою й до широкої співпраці багатьох [26, 32].

До числа великомасштабних інновацій, що прийшли в навчальні заклади

в останнє десятиріччя входить комп'ютеризація освіти. Нові апаратні, програмні, інформаційно-комунікаційні засоби спілкування істотно розширили існуючі моделі навчального процесу. За рахунок використання комп'ютерів стало можливим створення новітніх освітніх технологій, а з впровадженням Інтернету забезпечується висока швидкість доступу до інформації та оновлення знань.

У табл. 1 наведено перелік основних традиційних і комп'ютерно-орієнтованих методів, засобів і форм організації навчання у ВНЗ [35].

Для реалізації інтерактивної моделі потрібна розробка різних навчальних програм, які в основі свого функціонування використовують сучасні досягнення інформаційних технологій та систем телекомунікації, такі, як: електронна пошта, системи голосового і відео зв'язку, телебачення та Інтернет та об'єднують лекції в єдину, структуровану систему подавання навчального матеріалу і відстеження результатів навчання. Називають таке програмне забезпечення – LMS (Learning Management System) – системи навчального менеджменту [38].

На ринку багато програм такого класу, які характеризуються відмінними технічними можливостями, наявністю і рівнем складності різних функціональних компонентів, діапазоном підтримки операційних систем. Прикладами таких комерційних продуктів може бути Oracle (i-Learning), IBM (Learning Space), WebCT, «Прометей» виробництва НІЦ АСКБ, e-Learning компанії «Гіперметод» (Санкт-Петербург) тощо, та засоби Open Source: Moodle, ATutor, Dokeos, Claroline тощо [3].

У результаті порівнянь і тестів, керуючись дидактичними, організаційними, технічними, фінансовими поглядами, але насамперед педагогічними, в ДВНЗ «Міжгалузева академія управління» була обрана й впроваджена система навчального менеджменту (LMS) Moodle [38].

Компоненти технології навчання	Традиційні	Комп'ютерно-орієнтовані
Засоби навчання	Наочні та текстові засоби навчання; підручники й посібники; дидактичні матеріали; довідкова та інша навчально-методична предметна література	Апаратне забезпечення: - комп'ютер; - засоби телекомунікацій; - мультимедіа. Системне і прикладне програмне забезпечення: - операційні системи; - текстові й графічні редактори; - табличні процесори; - системи управління базами даних; - експертні системи; - педагогічні програмні засоби; - проблемно-орієнтовані програми; - електронні підручники і посібники; - електронні бібліотеки; - методичні та консультативні каталоги; - навчальні телекомунікаційні проекти та ін. Проблемно-орієнтоване програмне забезпечення: - спеціалізовані програми і пакети (для розв'язування певного класу задач).
Методи навчання (за джерелом знання)	Вербальні методи навчання	
	Розповідь; пояснення; бесіда; навчальна дискусія; лекція; робота з підручником; довідковою, науково-популярною та навчальною літературою	Робота з електронними підручниками, довідковим матеріалом комп'ютерних програм; опрацювання відомостей, що отримуються через глобальну мережу Internet
	Наочні методи навчання	
	Ілюстрування статистичної наочності, плакати, карт; демонстрування приладів, дослідів, устаткування, діафільмів, слайдів, кінофільмів, відеофільмів; самостійне спостереження	Робота з програмами навчального та навчально-контрольного призначення
Форми організації навчання	Практичні методи навчання	
	Виконання вирав, графічних робіт, лабораторних робіт, практикумів; розв'язування доцільно вибраних задач Лекції, практичні заняття, семінари, лабораторні роботи, навчальні дискусії, навчальні екскурсії, самостійна позааудиторна робота, індивідуальна або гурткова науково-дослідна робота, поточні та підсумкові форми контролю: - контрольні роботи; - тестування; - колоквіуми; - модульний контроль; - заліски, іспити.	Дослідницька робота у комп'ютерних лабораторіях; обчислювальні експерименти; телекомунікаційні проекти Комп'ютерно-орієнтовані лекції, семінари, практичні і лабораторні заняття, контрольні роботи тощо: комп'ютерно-орієнтована науково-дослідна робота і самостійна робота; (форми електронного (дистанційного) навчання: - трансляція; - чат (текстовий, графічний); - відео - і телеконференції; - проведення інтерактивних лекцій, семінарів, практичних й лабораторних занять, навчальних дискусій та ін.; - комп'ютерне тестування; - комп'ютерно-орієнтовані іспити й заліски.

Moodle (модульне об'єктно-орієнтоване середовище дистанційного навчання) — безкоштовна, відкрита (Open Source) система. Moodle дозволяє створювати курси дисциплін і web-сайти, які базуються на Інтернеті.

Moodle розповсюджується безкоштовно як програмне забезпечення з відкритим кодом (Open Source) під ліцензію GNU Public License. Це означає, що Moodle охороняється авторськими правами, але й звичайний користувач також володіє деякими правами. Користувач може копіювати, використовувати і змінювати програмний код на свій розсуд, в тому випадку якщо він згоден надавати код іншим, не змінювати і не вилучати початкові ліцензії та авторські права, використовувати таку ж ліцензію на всю подальшу роботу.

Використані в Moodle механізми дозволяють інсталяцію його практично на будь-якому устаткуванні, в довільній операційній системі з використанням довільних баз даних (у тому числі таких безкоштовних і популярних як система Linux і база даних MySQL). У поєднанні з відносно простою і добре описаною інсталяцією платформа Moodle без спеціальних труднощів може бути швидко встановлена на вузівському сервері або навіть власному комп'ютері викладача. Управління системою, створення курсів і їх повна публікація за посередництвом простого інтерфейсу веб-браузера не вимагає спеціальних «просунутих» інформативних компетентностей з боку викладачів.

Ця система одночасно може виконувати роль LMS, CMS і VLE (тобто може бути використана для підтримки всіх етапів планування, реалізації та адміністрування процесу навчання). Вона також виконує із запасом усі вищелерсераховані вимоги щодо підтримки інформаційно-комунікаційних технологій спілкування.

Інтерфейс, допомога і документація системи Moodle існують на декількох десятках мов, які доступні і можуть бути вибрані та використані в разі потреби кожним користувачем.

Філософія створення системи орієнтована на підтримку 5-ти базових принципів «соціального конструкціонізму» [38], а саме:

- ми всі потенційні вчителі та учні;

- ми вчимося багато чому, спостерігаючи за діяльністю інших;
- ми вчимося краще, створюючи і представляючи створений «продукт» іншим;
- розуміння інших змінює і нас;
- ми вчимося краще, коли навчальне середовище гнучке і має пристосованість до наших можливостей.

Така філософія повністю співпадає з моделлю інтерактивного навчання та істотно відрізняється від традиційної форми. Взаємодія педагога зі слухачем базується на іншій основі: виключення чисто інформаційної функції і посилення консультативно-координаційної діяльності.

Слід додати, що ефективне застосування моделі інтерактивного навчання у навчальному процесі можливе лише у тому випадку, коли відповідні технології не є певною надбудовою до існуючої системи навчання, а об'єднані й гармонійно інтегруються у даний процес, забезпечуючи нові можливості і викладачам, і тим, хто навчається.

Для впровадження вищеописаної моделі інтерактивного навчання в ДВНЗ «Міжгалузева академія управління» було запроваджено сайт «Організаційно-методичного забезпечення навчального процесу» (mau.dist-edu.com), на якому і були розташовані відповідно до дисциплін електронні навчально-методичні комплекси (ЕНМК).

Електронні навчально-методичні комплекси визначають сукупність дидактичних і методичних документів, спрямованих на реалізацію освітніх послуг певної науки або галузі знань і створені для організації індивідуального та групового навчання з використанням інформаційно-комунікаційних технологій відповідно до графіку навчального процесу академії.

Якість навчання в першу чергу визначається якістю представленого для вивчення матеріалу, багато в чому - вибраною методикою навчання, чіткістю організації і проведення навчального процесу, систематичним контролем засвоєння матеріалу.

Розроблені електронні навчально-методичні комплекси відповідають новій освітній парадигмі, положенням Доктрини розвитку освіти України в XXI столітті, вимогам Болонського процесу, зокрема в частині використання інформаційно-комунікаційних технологій для інтенсифікації процесу навчання, розвитку творчого мислення студентів, формування умінь працювати в предметно-орієнтованих інформаційно-комунікаційних середовищах [21].

При розробці компонент ЕНМК були застосовані:

- модульний принцип побудови навчальних планів і програм навчальних дисциплін;
- європейську кредитно-трансферну накопичувальну систему (ECTS);
- рейтингову систему оцінювання всіх видів навчальної діяльності студентів;
- інноваційні (інтерактивні) педагогічні технології навчання;
- традиційні технічні засоби навчання;
- комп'ютерну мультимедійну техніку як автономно, так і в поєднанні з сучасними проєкційними засобами;
- телекомунікаційні технології;
- інформаційно-комунікаційні технології навчання;
- портальні технології, web-орієнтоване прикладне програмне забезпечення.

При створенні ЕНМК були використовані різноманітні форми і методи для задоволення освітніх потреб студентів незалежно від форми навчання. Це положення ґрунтується на тому, що вища освіта найближчим часом має стати загальною, неперервною, враховувати індивідуальні особливості тих, хто навчається, їх навколишнє середовище. Йдеться про навчання та підвищення кваліфікації громадян у зручній для них час і в зручній формі, більш широке впровадження технологій дистанційного і мобільного навчання, створення і використання навчальних модулів, систем оцінювання і контролю знань, організацію "віртуальних" ВНЗ, використання

потенціалу нових методів і технологій навчання, розроблення ефективних організаційно-педагогічних форм тощо.

Впровадження сайту спрямоване на підвищення якості навчання та мотивації студентів до систематичної активної роботи впродовж навчального року, переорієнтацію їх цілей з отримання позитивної оцінки на формування стійких знань, умінь та навичок.

Студент дістає доступ до навчальних матеріалів через мережу Internet. Він заходить в систему під своїм паролем, що дозволяє однозначно знати, коли і що він виконував і подивитися результати роботи. Кожен працює в прийнятний для себе час в зручному місці і в зручному темпі стільки, скільки йому особисто необхідно для освоєння предмету і отримання необхідних балів по відповідному курсу.

У очній формі проходить складання іспитів, здача курсових і дипломних проєктів, а також окремих практичних робіт, які ставлять за мету навчити працювати практично.

Відсутність можливості очного контролю якості навчання замінюється системою модульного тестування, як в процесі навчання, так і на стадії, що завершує його.

Для ефективності процесу навчання в оболонці налагоджена постійна взаємодія студентів і викладача. Асинхронна взаємодія передбачає обмін повідомленнями і результатами роботи по електронній пошті, організацію постійно діючих форумів. Синхронна взаємодія організована у вигляді чатів та спілкування по системі Skype.

Структура сайту відповідає організаційній структурі МАУ. Основні підрозділи академії: деканати і кафедри представлені на сайті своєю web-сторінкою, на якій вони розміщують електронні навчально-методичні комплекси, які побудовані за принципом кредитно-модульної системи організації навчального процесу.

Відповідальними за зміст ЕІМК і регулярне оновлення web-сторінки окремої кафедри є усі викладачі, що викладають лекції з тієї чи іншої

дисципліни, які закріплені за кафедрою.

Зараз в академії практикується змішана система – окремі предмети вивчаються традиційно, окремі – з використанням інформаційно-комунікаційних технологій. Це здебільше комп'ютерні предмети, викладачі яких є ентузіастами і дбають про якість навчального процесу. Результати анкетування показують, що студенти схвально сприймають інтерактивну модель навчання, тому очікується розширення використання цих технологій аж до повного переведення окремих спеціальностей на дистанційне навчання.

Впровадженням інтерактивної моделі навчання і створенням сайту організаційно-методичного забезпечення навчального процесу ДВНЗ «Міжгалузева академія управління» розширює свої зусилля спрямовані на підвищення якісної підготовки висококваліфікованих фахівців, а також з метою підтримки заходів про входження академії до числа вищих навчальних закладів, визаних у світі.

Висновки з даного дослідження. Інтерактивна модель навчання передбачає застосування технологічного підходу і бачиться нами як застосування у навчанні сукупності інтерактивних методів навчання і інформаційно-комунікаційних технологій, загальною ознакою яких є принцип інтеракції: багатостороння комунікація, спілкування і взаємонавчання студентів, кооперована навчальна діяльність з відповідними змінами у ролі і функціях як тих, хто навчається, так і викладачів.

На наш погляд, застосування інтерактивної моделі навчання повинно забезпечити випускнику вишого навчального закладу мати не тільки певний обсяг знань, а й якісну фахову висококваліфіковану підготовку, яка допоможе йому адаптуватися в умовах швидкої зміни поколінь техніки і технологій, критично переоцінювати професійні стереотипи, тобто мати знання, практичні та інтелектуальні вміння для самоутвердження та самореалізації в житті.

Література

1. Активні та інтерактивні методи навчання / уклад. О.С. Кравчина. – К., 1999. – 123 с.
2. Балицкая И.В. Интерактивные методы обучения и воспитания в системе образования США: монография / И.В. Балицкая. – Южно-Сахалинск: СахГУ, 2004. – 108 с.
3. Белозубов А.В., Николаев Д.Г. Система дистанционного обучения Moodle: учебно-методич. пособ. – СПб., 2007. – 108 с.
4. Бех І.Д. Виховання сучасної вузівської молоді / І.Д. Бех // Філософія освіти XXI століття: проблеми і перспективи: зб. наук. праць. – К.: Знання, 2000. – Вип. 3. – 520 с.
5. Використання інтерактивних методів та мультимедійних засобів у підготовці педагога. / Т.В. Дуткевич – Кам'янець-Подільський: Абетка-Нова, 2003. – 208 с.
6. Виходцева О.А. Стимулювання пізнавальної діяльності студентів при опрацюванні ними друкованих джерел [Електронний ресурс] // Психологічні науки: зб. наук. праць. – Київ, 2005. – Режим доступу: <http://www.info-library.com.ua>
7. Вища освіта України і Болонський процес: навчальний посібник / За ред. В. Кременя; [авторський колектив: М. Степко, Я. Болобаш, В. Шинкарук, В. Грубішко, І. Бабин]. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2004. – 171 с.
8. Голант Е.Я. Методы обучения в советской школе. – М., 1957.
9. Гузев В.В. Образовательная технология: от приёма до философии. – М.: Сентябрь, 1996. – 76 с.
10. Димарчук Т.В. Застосування інтерактивних методів при вивченні економіки / Т.В. Димарчук // Економіка. – 2006. – № 11. – с. 19–22.
11. Добрынина Т.Н. Педагогические условия применения интерактивных форм обучения в педагогическом вузе: дис. канд. пед. наук: 13.00.01 / Т.Н. Добрынина. – Новосибирск, 2003. – 196 с.
12. Дуткевич Т.В. Психологічні основи використання інтерактивних методів навчання у процесі підготовки спеціалістів з вищою освітою / Т.В. Дуткевич // Використання інтерактивних методів та мультимедійних засобів у підготовці педагога: зб. наук. праць. – Кам'янець-Подільський: Абетка-Нова, 2003. – с. 26-33.
13. Свдокимов О.В. Нові педагогічні технології організації навчання студентів: дис. канд. пед. наук: 13.00.04 / О.В. Свдокимов. – Х., 1997. – 181 с.
14. Ильин Г.Л. Философия образования (идея непрерывности). – М.: «Вузовская книга», 2002. – 92 с.
15. Іларіонов В.М. Питання організації дистанційного навчання / Проблеми та перспективи розвитку транспортних систем: збірн. – К.: КУЕГТ, 2003. – с. 153-155.
16. Іновації як фактор модернізації та підвищення якості вищої освіти / Укл. Н.В. Артикуна, О.М. Ключенок, Т.О. Ліщук; НАУКМА. – К.: Стилос, 2006. – 630 с.
17. Конкретні п'ять цілей освітніх систем. Звіт Європейської комісії 31.01.2001 р. – <http://europa.eu.int>.
18. Матвейчук В.К., Іларіонов В.М. Впровадження інформаційно-комунікаційних технологій - як додатковий засіб підвищення якості освіти (на прикладі юридичного факультету). – К., ЮРИДИЧНА НАУКА № 4-5 НАУ, 2011. – с. 7-15.
19. Мясникова Т.С., Мясников С.А. Система дистанционного обучения MOODLE. – Харьков, 2008. – 232 с.
20. Національна доктрина розвитку освіти України // II Всеукраїнський з'їзд працівників освіти. – К., 2002. – 143 с.
21. Ніколаєнко С.М. Стратегія розвитку освіти України: початок XXI століття / С.М. Ніколаєнко. – К.: Знання, 2006. – 253 с.
22. Нісімчук А.С., Падалка О.С., Шпак О.Т. Сучасні педагогічні технології. К.: 2000. – 368 с.
23. Новые педагогические и информационные технологии в системе образования / Е.С. Полат, М.Ю. Бухаркина, М.В. Моисеева, А.Е. Петров; под ред. Е.С. Полат.–М.:Издат. центр «Академия», 2001. – 272 с.
24. Освітні технології: Навч.-метод. посіб./ О.М. Пехота, А.З. Кістенко, О.М. Любарська та ін.; За ред. О.М. Пехоти. – К.: А.С.К., 2004. – 225 с.
25. Основи нових інформаційних технологій навчання: Посібник для вчителів ЛЮ.І. Машбиць, О.О. Гокунь, М.І. Жалдак, Н.В. Морзе та ін. / Інститут психології ім. Г.С.Костюка АПН України; Інститут змісту і методів навчання. – К., 1997. – 260 с.
26. П'ятакова Г.П. Сучасні педагогічні технології та методика їх застосування у вищій школі: навч.-метод. посіб. для студентів та магістрантів вищої школи / Г.П. П'ятакова, Н.М. Заячківська. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2003. – 55 с.
27. Панченко А. Навчання в дії: Як організувати підготовку вчителів до застосування інтерактивного навчання: метод. посіб. / А. Панченко, О. Пометун, Т. Ремех. – К.: А. П. Н., 2003. – 72 с.
28. Парыгин Б. Д. Основы социально-психологической теории / Б. Д. Парыгин. – М.: Мысль, 1971. – 351 с.
29. Пометун О. І. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: наук.-метод. посіб. / О.І. Пометун, Л.В. Пироженко; за ред. О.І. Пометун. – К.: Вид-во

- А. С. К., 2004. – 192 с.
30. Пометун О.І., Пироженко Л.В. Інтерактивні технології навчання: теорія і практика. – К., – 2002. – 136 с.
 31. Прокопенко І. Ф. Педагогічні технології: навч. посіб. / І.Ф. Прокопенко, В.І. Свдокимов. – Х.: Колегіум, 2006. – 224 с.
 32. Січкарук О. Інтерактивні методи навчання у вишій школі: навч.-метод. посіб. / О. Січкарук. – К.: Таксон, 2006. – 87 с.
 33. Скрипник М.І. Педагогічне спілкування як основа інтерактивного навчання педагогів в умовах післядипломної освіти / М.І. Скрипник // Теоретичні питання освіти та виховання: зб. наук. праць. – К.: КНЛУ, 1997. – Вип. 17. – с. 97 – 99.
 34. Софій Н.З., Кузьменко В.У. Про сто і один метод активного навчання. – К.: Крок за кроком, 2003. – 116 с.
 35. Триус Ю.В. Комп'ютерно-орієнтовані методичні системи навчання математики: [монографія] / Юрій Васильович Триус. – Черкаси: Брама-Україна, 2005. – 400 с.
 36. Ягунов В.В. Педагогіка: Навч. посібник. – К.: Либідь, 2002. – 560 с.
 37. The Bologna Declaration of 19 June 1999. Joint declaration of the European Ministers of Education. [Електронний ресурс] / Режим доступу: http://www.cc.europa.eu/education/policies/educ/bologna/bologna_en.html
 38. www.moodle.org

Ткаченко В.В., Ілларионов В.М. Інтерактивна модель навчання як умова якісної підготовки висококваліфікованих фахівців

У статті автором досліджується питання впровадження інтерактивної моделі навчання як умови якісної підготовки висококваліфікованих фахівців та більш детально розкривається доцільність об'єднання інтерактивних методів навчання та інформаційно-комунікаційних технологій. Висвітлюються основні завдання, компоненти, дидактичні можливості впровадження на сайті організаційно-методичного забезпечення навчального процесу ДВНЗ «Міжгалузева академія управління» інтерактивної моделі навчання.

Ключові слова: інтерактивна модель навчання, інтерактивні методи навчання, інформаційно-комунікаційні технології, електронні навчально-методичні комплекси, сайт організаційно-методичного забезпечення навчального процесу.

Ткаченко В.В., Илларионов В.М. Интерактивная модель обучения как условие качественной подготовки высококвалифицированных специалистов

В статье автором исследуется вопрос внедрения интерактивной модели обучения как условия качественной подготовки высококвалифицированных специалистов и более подробно раскрывается целесообразность объединения интерактивных методов обучения и информационно-коммуникационных технологий. Освещаются основные задачи, компоненты, дидактические возможности внедрения на сайте организационно-методического обеспечения учебного процесса ГВУЗ «Межотраслевая академия управления» интерактивной модели обучения.

Ключевые слова: интерактивная модель обучения, интерактивные методы обучения, информационно-коммуникационные технологии, электронные учебно-методические комплексы, сайт организационно-методического обеспечения учебного процесса.

Tkachenko V.V., Illarionov V.M. Interactive model of teaching as a condition of qualitative training of highly qualified specialists.

In this article the author examines the introduction of interactive model of teaching as a condition of qualitative training of highly-qualified specialists and the reasonability of interactive methods of teaching, information and communication technologies unification. Are considered the main objectives, components, didactic possibilities of implementation on the site of organizational and methodical providing of educational process of the SHEI "Interbranch Academy of Management" the interactive model of teaching..

Key words: interactive model of teaching, interactive teaching methods, information and communication technology, electronic teaching systems, site of organizational and methodical providing of educational process.

Павловська О.В.,
д.е.н., професор кафедри фінансів підприємств
ДВНЗ "Київський національний економічний університет
ім. Вадима Гетьмана"

ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ВАРТІСНО-ОРІЄНТОВАНОГО УПРАВЛІННЯ НА ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Постановка проблеми. Концепція вартісно-орієнтованого управління (value based management – VBM) є новітньою парадигмою сучасного управління підприємством, а зростання вартості бізнесу визначається як мета діяльності та управління. Теоретичне обґрунтування та практична реалізація концепції вартісно-орієнтованого управління надає управлінцям дієві аналітичні інструменти управління вартісно, а саме: оцінка з використанням методу дисконтованого грошового потоку, визначення корпоративної результативності на основі доданої вартості, аналіз факторів створення вартості тощо. Проте, існує значна специфіка у його використанні для вітчизняних підприємств.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Сучасні підходи концепції, її системність та комплексність робить її потужним інструментом управління, якої істинно використовується на практиці та є визнаним дієвим та ефективним управлінським підходом, що широко використовується інвестиційною та бізнесовою когортою.

Концепція вартісно-орієнтованого управління є відносно новою для вітчизняної науки та практики, виникла як розвиток теорії корпоративних фінансів і ґрунтується на фундаментальних працях таких вчених як Г. Александр, Д. Брейлі, Ю. Брігхем, Дж. Ван Хорн, Дж. Вахович, Л. Гапенскі, М. Гордон, С. Майєр, М.Міллер, Ф. Модільяні, Е. Фама. Розробкою методичних основ та практичного впровадження засад вартісно-орієнтованого управління займалися Т. Коллер, Т. Коумплєнд, Р. Каплан, Дж. Мурін, Д. Нортон, Б.